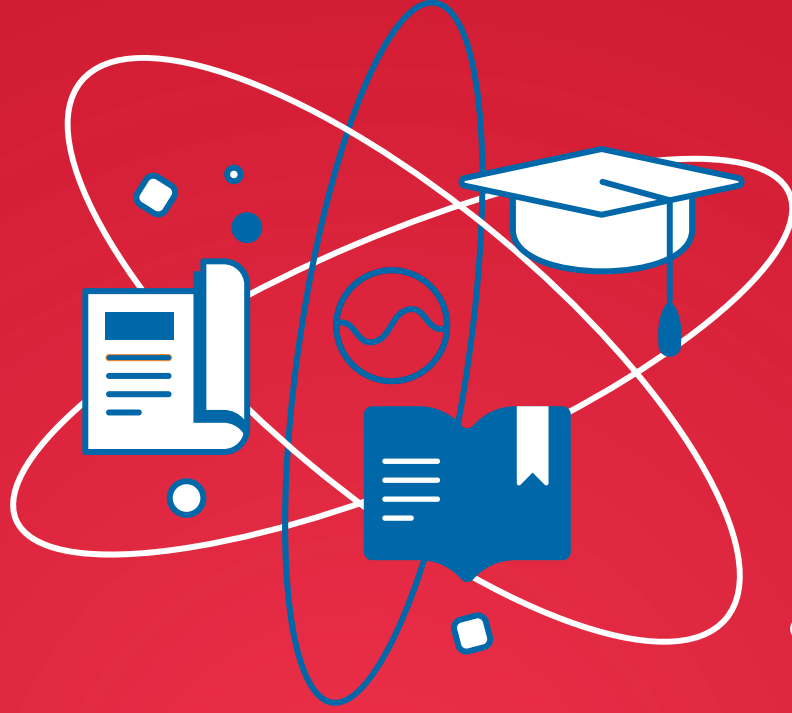

Bu kitabın her hakkı Arı Yayıncılık'a aittir. İçindeki şekil, yazı, resim ve grafiklerin yayınevinin izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

5

BAŞARININ FORMULÜ

YAZAR

Erkan İSANMAZ - Şeymus YÜCE
Yavuz YILDIZ - Murat SAAT

GÖRSEL YÖNETMEN

İhsan SONDOĞAN

GRAFİK-TASARIM

Ebru PEKÜN - Ümit Murat ŞEN

BASIM YERİ

İhlas Gazetecilik A.Ş.
(0212 454 30 00)

ARI

Osmangazi Mah. Gazi Cad. No:1 Kıraç-Esenyurt/İSTANBUL
Tel: 0212 879 20 60 - Faks: 0212 879 20 70 - www.ariyayin.com

info@ariyayin.com -   /ariyayin

İSTİKLAL MARŞI

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım,
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım.
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım,
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın,
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak" diyerek geçme, tanı,
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı,
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak, toprağı sıksan şüheda.
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar, ki şehadetleri dinin temeli,
Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vedile bin secde eder, varsa taşım,
Her cerihamdan, İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruhumücerret gibi yerden naaşım,
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal.
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Mehmet Âkif ERSOY

“ İÇİNDEKİLER

1. ÖĞRENME ALANI - BİRLİKTE YAŞAMAK

Gruplar ve Roller	7
Kültürel Özelliklere Saygı ve Birlikte Yaşama Kültürü	15
Yardımlaşma ve Dayanışmanın Toplumsal Birlikteliğe Katkısı	23
Öğrenme Alanı Değerlendirme-1	31

2. ÖĞRENME ALANI - EVİMİZ DÜNYA

Yaşadığımız İlin Göreceli Konumu	37
Yaşadığımız İlde Doğal ve Beşerî Çevredeki Değişim	45
Yaşadığımız İlde Meydana Gelebilecek Afetlerin Etkileri	53
Ülkemize Komşu Devletler	61
Öğrenme Alanı Değerlendirme-2	69

3. ÖĞRENME ALANI - ORTAK MİRASIMIZ

Ortak Miras Ögeleri - Tarihi Varlıklarımız.....	75
Ortak Miras Ögeleri - UNESCO Dünya Mirası Listesi	79
Anadolu'nun İlk Yerleşim Yerlerinde Sosyal Hayat	85
Mezopotamya Medeniyetleri - Sümerler	91
Mezopotamya Medeniyetleri - Babililer ve Asurlular	95
Anadolu Medeniyetleri - Hititler	99
Anadolu Medeniyetleri - Lidyalılar ve İyonyalılar	103
Öğrenme Alanı Değerlendirme-3	107

4. ÖĞRENME ALANI - YAŞAYAN DEMOKRASİMİZ

Demokrasi ve Cumhuriyetin Temel Nitelikleri.....	113
Etkin Vatandaşın Özellikleri	121
Temel Haklar, Sorumluluklar	129
Sorunlarının Çözümünde Başvurabileceğim Kurumlar	137
Öğrenme Alanı Değerlendirme-4	145

5. ÖĞRENME ALANI - HAYATIMIZDAKİ EKONOMİ

Kaynakların Verimli Kullanımı.....	151
Bütçe Oluşturma	161
Yaşadığımız İldeki Ekonomik Faaliyetler	169
Öğrenme Alanı Değerlendirme-5	177

6. ÖĞRENME ALANI - TEKNOLOJİ VE SOSYAL BİLİMLER

Teknolojik Gelişmelerin Toplum Hayatına Etkileri	183
Teknolojik Ürünlerin Bilinçli Kullanımı.....	191
Öğrenme Alanı Değerlendirme-6	199

Cevap Anahtarı	207
----------------------	-----

KİTABIMIZDA NELER VAR?

ATÖLYE BİLGİSİ

Yaşadığımız İlin Göreceli Konumu

Bir yerin kıtalarına, okyanuslara, denizlere, boğazlara olan uzaklığını o yerin **göreceli konumu** denir. Ayrıca bir yerin komşu olduğu ülkeler, yer altı ve yer üstü kaynakları, yükseltileri, yeriyüz şekilleri gibi özellikleri de o yerin göreceli konumunu belirler.

Bir yerin konumunu tarif ederken ana ve ara yönleri kullanarak, "belediyenin arkasında", "hastanenin kuzeyinde" veya "parkın doğusunda" gibi ifadelerle o yerin göreceli konumu hakkında bilgi veririz.

Göreceli konum, dünya üzerindeki bir yerin kendine ait olan özelliklerini ifade eder. Çevre değişikliği veya yeni yerler yapıldıkça göreceli konum zamanla farklılaşabilir.

Haberler Üzerinden Göreceli Konuma Örnekler

İSTANBUL

- Tekirdağ'ın doğusunda, Kocaeli'nin batısında yer almaktadır.
- Asya ve Avrupa kıtalarında topografî vardır.
- Karadeniz ve Marmara Denizi'ne kıyısı vardır.

SAMSUN

- Doğusunda Yeşilirmak, batısında ise Kizilirmak Nehirleri akmaktadır.
- Güneyinde Çarlık Dağları ile çevrilidir.
- Karadeniz kıyısında yer almaktadır.

A Tabloda verilen ifadeleri doğru ya da yanlış olarak değerlendiriniz.

Doğru mu? Yanlış mı?	Doğru	Yanlış
1. Göreceli konum, çevredeki ortam değişse bile asla değişmez.		
2. Bir yerler, günlük hayatlarında adres soran bir kişiye adres tarif ederken farkında olmadan göreceli konumu kullanırlar.		
3. Göreceli konum ifade edilirken yaşadığımız ilin yeriyüz şekillerine, önemli ulaşım yollarına, yer altı ve yer üstü kaynaklarına yer verilmez.		
4. Yaşadığımız ilin göreceli konumunu belirlerken yılın bulma becerilerine sahip olmamızın bir önemi yoktur.		
5. Göreceli konum bir ilin; komşu illere, su kaynaklarına, üretim ve tüketim bölgelerine, tarihî ve doğal mekânlarına vb. bağlı olarak ortaya çıkan kendine has özelliklerinin tümüdür.		
6. Bir ilde yaşayan bütün insanlar, yaşadıkları ilin göreceli konumunu hep aynı cümlelerle ifade ederler.		
7. Göreceli konum, yaşadığımız ilin diğer illere göre konumunu ifade etmek için de kullanılabilir.		
8. İstanbul'da yaşayan bir kişi, İstanbul'un göreceli konum özelliklerini ifade ederken bu ilin hangi illere komşu olduğunu söyleyebilir.		

GARI 5. SINIF SOSYAL BİLGİLER ATÖLYEM

- Öğrenme çıktısına ait konu özeti olduğu "Atölye Bilgisi" bölümü.
- Öğrenme çıktısını değerlendirmek için "Doğru - Yanlış" bölümü.

C. Aşağıda bazı illerimizin göreceli konumlarını vermişiz. Verilen göreceli konum bilgilerinin hangi ile ait olduğunu Türkiye siyasi haritasından bularak ilgili alanlara yazınız.

Sıra	Göreceli Konum Bilgileri	Hangi İlimiz?
1	Akdeniz'e kıyısı olan bu ilimizin doğusunda Adana; kuzeyinde Konya, Karaman ve Niğde; batısında ise Antalya yer almaktadır.	
2	Bu ilimizin doğusunda İran, güneyinde Van ve Bitlis, batısında Muş ve Erzurum; kuzeyinde ise Kars ve Iğdır yer almaktadır.	
3	Ege Denizi ile Akdeniz'e kıyısı bulunan bu ilimizin kuzeyinde Aydın; doğusunda Antalya; kuzeydoğusunda ise Denizli ve Burdur bulunmaktadır.	
4	Hem Yunanistan hem de Bulgaristan ile sınırı bulunan bu ilimizin doğusunda Kırklareli, Tekirdağ ve Çanakkale; güneyinde ise Ege Denizi yer almaktadır.	
5	Bu ilimizin kuzeyinde Bolu ve Çankırı; doğusunda Kırıkkale, Kırşehir ve Aksaray; güneyinde Konya; batısında ise Eskişehir bulunmaktadır.	
6	Karadeniz'e kıyısı olan bu ilimizin batısında Ordu; güneyinde Sivas ve Erzurum; doğusunda ise Trabzon ve Gümüşhane yer almaktadır.	
7	Ölkemizin güneydoğusunda bulunan bu ilimizin kuzeyinde Muş; doğusunda Bitlis ve Siirt, güneyinde Mardin; batısında ise Diyarbakır bulunmaktadır.	
8	Marmara Denizi'ne kıyısı bulunan bu ilimizin kuzeyinde Yalova ve Kocaeli; doğusunda Bilecik; güneyinde Kütahya; batısında ise Balıkesir yer almaktadır.	
9	Bu ilimizin kuzeyinde Sivas ve Erzurum; doğusunda Elazığ ve Diyarbakır; güneyinde Adıyaman; batısında ise Kahramanmaraş yer almaktadır.	
10	Hem Gürcistan hem de Ermenistan ile sınırı bulunan bu ilimizin batısında Artvin; güneyinde ise Erzurum ve Kars bulunmaktadır.	

GARI 5. SINIF SOSYAL BİLGİLER ATÖLYEM

- Öğrenme çıktıları pekiştirip değerlendirmek için "Etkinlikler" bölümü.

KONU DEĞERLENDİRME 4

Aşağıda İstanbul'un siyasi haritası verilmiştir.

Verilen haritadan İstanbul ilinin göreceli konum özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) İki farklı denize kıyısı bulunmaktadır.
B) Asya ve Avrupa kıtalarında topografî vardır.
C) Batısında Tekirdağ, doğusunda ise Kocaeli yer almaktadır.
D) Ölkemizin en kalabalık nüfusa sahiptir.

Bir ilin; komşu illere, yeriyüz şekillerine, ulaşım yollarına, su kaynaklarına, ekonomik koşullarına, tarihî ve doğal mekânlarına bağlı olarak ortaya çıkan özelliklerinin tümüne o ilin göreceli konumu denir.

Bu tanıma göre Edirne ile ilgili,

- Hem Yunanistan hem de Bulgaristan ile kara sınırı bulunan tek ilimizdir.
- Ölkemizin Avrupa ile kara ve demir yolu bağlantısını sağlamaktadır.
- Selimiye Camii ve Meriç Köprüsü bu ilimizde yer almaktadır.

bilgilerinden hangilerinin Edirne'nin göreceli konumunu yansıttığı söylenebilir?

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

Türkiye'nin yüz ölçümüne bakımından en büyük ilidir. Düzce tano ile sınırı bulunur. Türkiye'nin tahıl ambani olarak nitelendirilir. Ülkemizde bağ, arpa, şeker pancarı üretiminde Türkiye birincisidir. Çatalhöyük, Mevlana Türbesi ve Beyşehir Gölü bu ilimiz sınırları içerisindedir.

Göreceli konumu ile ilgili bilgi verilen ilimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ankara B) Konya
C) Samsun D) Şanlıurfa

Attila, ailesi ile birlikte yaz tatilinde Türkiye'nin Akdeniz'e kıyısı olan illerinden birine gidecektir. Tatil gidecekleri il, Toros Dağlarının güneyinde yer alan Çukurova'da Seyhan Nehri kenarında kurulmuştur. Türkiye'nin altı iline sınır komşusu olan bu ilde her yıl Uluslararası Portakal Çiçeği Festivali düzenlenmektedir.

Buna göre Attila ve ailesi aşağıdaki illerimizden hangisine tatil gideceklerdir?

A) Adana B) Antalya
C) Mersin D) Muğla

Sivas, Orta Anadolu'da yer alır ve 28.486 km²'lik bir yüz ölçümüne sahiptir. Sekiz il komşu olan Sivas'ın 16 ilçesi bulunmaktadır. Yer şekilleri bakımından dağlık ve engebeli bir yapıya sahip olan Sivas, Türkiye'nin en uzun nehrin olan Kızılırmak'ın doğduğu şehirdir. Divriği Ulu Camii ve Darıçiftliği şehrin önemli eserleri arasında yer almaktadır.

Bu bilgiye Sivas'ın göreceli konumu ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Su kaynaklarına
B) Yeriyüz şekillerine
C) Yer altı kaynaklarına
D) Tarihî mekânlarına

GARI 5. SINIF SOSYAL BİLGİLER ATÖLYEM

- Her öğrenme çıktısının sonunda o öğrenme çıktısını değerlendirmek ve pratik yapmak için "Konu Değerlendirme Testi" bölümü.

ÖĞRENME ALANI TESTİ 4

Okul bahçesinde sohbet eden üç öğrenci, kullandıkları temel hak ve hürriyetlere örnek vermişlerdir.

Sınıf başkanlığına aday ol-
dum ve oyu da kullandım.

Deedem telefonla gör-
rüntülü olarak görüş-
tük.

Futbol turnuvası yap-
ılması için okul müdürlüğü-
ne yazılı başvuruda bulun-
dum.

Konusmaya göre bu öğrenciler,

- Sağlık
- Dilekçe
- Seyahat
- Haberleşme

hak ve hürriyetlerinden hangilerini kullandıklarına örnek vermişlerdir?

A) I ve II B) I ve III
C) II ve IV D) III ve IV

Veli Bey, yaşadığı mahalledeki çocukların yolda futbol oynadıklarını görmüştür. Bu durumun çoğu zaman tehlikeli sonuçlar ortaya çıkardığını fark etmiştir. Yaptığı araştırmada mahallede çocukların futbol oynamaya bir sahanın olmadığını öğrenmiştir. Bunun üzerine belediyeye başvurularını bir dilekçe yazmıştır. Ayrıca mahallede yaşayan ailelerin de belediyeye dilekçe yazmalarını sağlamıştır. Yazılan bu dilekçeler sonuç vermiş ve belediye, mahalleye bir futbol sahası yapmıştır.

Buna göre Veli Bey ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Resmî bir kuruma başvurarak toplumsal bir iliyorum gözleme kavuşmasını sağlamıştır.
B) Tespit ettiği ihtiyacı giderilmesi için yasal yollarla başvuruyu yapmıştır.
C) Futbol oyun alanının yapılması için mahallede yaşayan diğer insanların da desteğini almıştır.
D) Futbol oyun alanının yapılması için sivil toplum kuruluşu ile iş birliği yapmıştır.

"Adana'da mevsimlik tarım işçisi olarak çalışan ailelerin çocuklarına yönelik okul öncesi eğitim sınıfı kuruldu. Doğarınant Mahallesi'nde tarım işçilerinin çocuklarına okul öncesi eğitimi vermek üzere sınıf açıldı. Her gün 25 çocuğun kaldığı, yeterince araçta alınarak sınıfa getirildiği, öğrencilerin peşeli etkinliklere katıldığı bölgedir."

Verilen gazete haberiyle göre çocuklara sağ-
ladıkları haklarından **hangisine** hangisini kullandıklarını amaçlamışlardır?

A) Sağlık hakkı B) Çıyan oynama hakkı
C) Eğitim hakkı D) Düşünce özgürlüğü

Furkan

Off baba yas. Ko-
nuşmak benim de hakkım

Bir daha misafirim
yanında konuşulma-
yı görmeyeceğim.

Buna göre Furkan'ın aşağıdaki hak ve hürriyetlerinden hangisinin kullanılacağı söylenebilir?

A) Eğitim ve öğrenim hakkı
B) Kişî dokunulmazlığı hakkı
C) Düşünce ve ifade hürriyeti
D) Verleşme ve seyahat hürriyeti

Köy veya mahallenin idaresinden sorumlu olan ve halk tarafından seçilen muhtarın bazı görevleri bulunmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi muhtarın görevleri arasında yer alır?

A) Okula başlaması gereken çocukların tabirinin yapılması
B) Mahalle veya köydeki eğitim kurumlarının denetlenmesi
C) Halkın can ve mal güvenliğinin sağlanması
D) Mahalle veya köydeki çocukların temin edilmesi

GARI 5. SINIF SOSYAL BİLGİLER ATÖLYEM

- Her öğrenme alanının sonunda öğrenme alanındaki konuları pekiştirmek için "Öğrenme Alanı Testi" bölümü.

ÖĞRENME ÇIKTISI KONTROL LİSTEM

	KODU	ÖĞRENME ÇIKTISI	SAYFA			
1. ÖĞRENME ALANI	BİRLİKTE YAŞAMAK	SB.5.1.1	Dâhil olduğu gruplar ve bu gruplardaki rolleri arasındaki ilişkileri çözümleyebilme	7-14 Arası		
		SB.5.1.2	Kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya etkisini yorumlayabilme	15-22 Arası		
		SB.5.1.3	Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme	23-30 Arası		
2. ÖĞRENME ALANI	EVİMİZ DÜNYA	SB.5.2.1	Yaşadığı ilin göreceli konum özelliklerini belirleyebilme	37-44 Arası		
		SB.5.2.2	Yaşadığı ilde doğal ve beşerî çevredeki değişimi neden ve sonuçlarıyla yorumlayabilme	45-52 Arası		
		SB.5.2.3	Yaşadığı ilde meydana gelebilecek afetlerin etkilerini azaltmaya yönelik farkındalık etkinlikleri düzenleyebilme	53-60 Arası		
		SB.5.2.4	Ülkemize komşu devletler hakkında bilgi toplayabilme	61-68 Arası		
3. ÖĞRENME ALANI	ORTAK MİRASIMIZ	SB.5.3.1	Yaşadığı ildeki ortak miras öğelerine ilişkin oluşturduğu ürünü paylaşabilme	75-84 Arası		
		SB.5.3.2	Anadolu'da ilk yerleşimleri kuran toplumların sosyal hayatlarına yönelik bakış açısı geliştirebilme	85-90 Arası		
		SB.5.3.3	Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkılarını karşılaştırabilme	91-106 Arası		
4. ÖĞRENME ALANI	YAŞAYAN DEMOKRASİMİZ	SB.5.4.1	Demokrasi ve cumhuriyet kavramları arasındaki ilişkiyi çözümleyebilme	113-120 Arası		
		SB.5.4.2	Toplum düzenine etkisi bakımından etkin vatandaş olmanın önemine yönelik çıkarımda bulunabilme	121-128 Arası		
		SB.5.4.3	Temel insan hak ve sorumluluklarının önemini sorgulayabilme	129-136 Arası		
		SB.5.4.4	Bir ihtiyaç hâlinde veya sorun karşısında başvuru yapılabilecek kurumlar hakkında bilgi toplayabilme	137-144 Arası		
5. ÖĞRENME ALANI	HAYATIMIZDAKİ EKONOMİ	SB.5.5.1	Kaynakları verimli kullanmanın doğa ve insanlar üzerindeki etkisini yorumlayabilme	151-160 Arası		
		SB.5.5.2	İhtiyaç ve isteklerini karşılamak için gerekli bütçeyi planlayabilme	161-168 Arası		
		SB.5.5.3	Yaşadığı ildeki ekonomik faaliyetleri özetleyebilme	169-176 Arası		
6. ÖĞRENME ALANI	TEKNOLOJİ VE SOSYAL BİLİMLER	SB.5.6.1	Teknolojik gelişmelerin toplum hayatına etkilerini tartışabilme	183-190 Arası		
		SB.5.6.2	Teknolojik ürünlerin bilinçli kullanımının önemine ilişkin ürün oluşturabilme	191-198 Arası		

1

BİRLİKTE YAŞAMAK

1. ÖĞRENME ALANI ÇIKTILARI

- Dâhil olduğu gruplar ve bu gruplardaki rolleri arasındaki ilişkileri çözümleyebilme
- Kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya etkisini yorumlayabilme
- Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme

Notlarım...

Gruplar ve Roller

GRUP

- » Toplum içinde ortak hedef ve değerleri olan kişiler bütününe grup denir.
- » Toplumun bir üyesi olan bireyler çeşitli gruplarda yer alır. Gruplarda herkesin görevleri olur.

İçinde Yer Aldığımız Gruplara Örnekler

- Aile
- Komşu
- Okul
- Arkadaş
- Sosyal sorumluluk

ROL

- » Bir işte bir kimsenin üstüne düşen göreve rol denir.
- » Bir insan aynı anda birden fazla role sahip olabilir. Çünkü insanlar, içinde buldukları gruplara göre farklı roller üstlenirler.

Üstlendiğimiz Rollere Örnekler

- Aile grubunda evlat, çocuk, kardeş
- Komşu grubunda oyun arkadaşı
- Okul grubunda öğrenci, sınıf başkanı
- Arkadaş grubunda lider, ara bulucu
- Sosyal sorumluluk grubunda gönüllü

- ⇒ İçinde yer aldığımız gruplara ve üstlendiğimiz rollere göre çeşitli haklarımız ve sorumluluklarımız vardır.
- ⇒ Üyesi olduğumuz gruplardaki rollerimizin gereklerini yerine getirmek; mutlu ve huzurlu bireyler olmamıza, toplumsal hayata katılmamıza ve topluma uyum sağlamamıza katkı sağlar.

Grubun Adı	Rol	Hak	Sorumluluk
Aile	Evlat, çocuk	Yeterli ve sağlıklı beslenmek	Odasını temiz tutmak
Sınıf	Öğrenci	Eğitim görmek	Öğretmeni dinlemek
Arkadaş	Ara bulucu	Düşüncelerini söylemek	Küsen arkadaşlarını barıştırmak

A. Tabloda verilen ifadeleri doğru ya da yanlış olarak değerlendiriniz.

Doğru mu? Yanlış mı?		Doğru ✓ Yanlış ✗
1	İnsanlar doğdukları andan itibaren yaşamları boyunca çeşitli gruplara dâhil olurlar.	
2	Dâhil olduğumuz gruplarda üstlendiğimiz rollerin bize yüklediği sorumlulukları yerine getirmemeliyiz.	
3	5. sınıfta öğrenim gören bir öğrenci sosyal sorumluluk gruplarında kampanya sorumlusu rolünü üstlenebilir.	
4	Bir insan aynı anda birden fazla role sahip olabilir.	
5	Dâhil olduğumuz gruplardaki rollerimiz hiçbir zaman değişmez.	
6	Dâhil olduğumuz her yeni grup bize farklı roller yükler.	
7	Fabrika işçiliği, 5. sınıfta öğrenim gören bir öğrencinin üstlenebileceği bir roldür.	
8	Arkadaş grubu, bireyin içinde yer aldığı ilk gruptur.	

B. Aşağıda verilen bilgilere göre Azra'nın dâhil olduğu gruplardaki üstlendiği rolleri işaretleyiniz.

10 yaşında olan Azra, ailesiyle birlikte Gaziantep'te yaşamaktadır. Şahin Bey Ortaokulu 5-D sınıfında öğrenim görmektedir. Okulunu çok seven Azra, bilime oldukça meraklıdır. Bu nedenle okuldaki bilim, fen ve teknoloji kulübüne üye olarak, kulüpte düzenlenen sosyal faaliyetlere katılmaktadır. Ayrıca arkadaş çevresinde birbirlerine dargın olan arkadaşları ile konuşarak onların barışmalarını sağlamaktadır.

Sporcu

Ara bulucu

Kampanya sorumlusu

Öğrenci

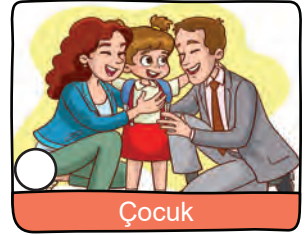
Kulüp üyesi

Sınıf başkanı

Yaya

Çocuk

C. Bulmacada gizlenen 5. sınıfta öğrenim gören bir öğrencinin dâhil olabileceği gruplar ile bu gruplarda üstlenebileceği rolleri bularak işaretleyiniz. Kalan harfleri sırasıyla yazarak şifreyi bulunuz.

K	M	Ü	Z	İ	K	K	O	R	O	S	U	A
O	K	U	L	B	K	A	R	D	E	Ş	İ	R
M	A	R	K	A	D	A	Ş	R	A	B	L	A
Ş	L	Ç	O	C	U	K	L	İ	D	E	R	B
U	İ	Y	Ö	N	E	T	İ	C	İ	A	K	U
L	N	Ö	B	E	T	Ç	İ	T	E	İ	Y	L
U	A	G	Ö	N	Ü	L	L	Ü	Ş	L	A	U
K	M	S	I	N	I	F	A	B	İ	E	A	C
O	Y	U	N	A	R	K	A	D	A	Ş	İ	U
K	S	I	N	I	F	B	A	Ş	K	A	N	I

Dâhil olabileceği gruplar

- AİLE
- ARKADAŞ
- KOMŞULUK
- MÜZİK KOROSU
- OKUL
- SINIF

Gruplarda üstlenebileceği roller

- ABİ
- ABLA
- ARA BULUCU
- ÇOCUK
- GÖNÜLLÜ
- KARDEŞ
- LİDER
- NÖBETÇİ
- OYUN ARKADAŞI
- SINIF BAŞKANI
- YÖNETİCİ

D. Aşağıda verilen görev ve sorumlulukların hangi role ait olduğunu işaretleyiniz.

		Öğrenci	Oyun arkadaşı	Gönlütlü	Çocuk	Ara bulucu	Yolcu
1	Dargın olan iki arkadaşının barışmasını sağlamak	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2	Sosyal sorumluluk projelerine destek vermek	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3	Okul araç ve gereçlerini dikkatli kullanmak	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4	Otomobile bindiği zaman emniyet kemerini takmak	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5	Ev işlerinde anne ve babasına yardım etmek	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6	Oyun oynarken kurallara uymak	☐	☐	☐	☐	☐	☐

E. Aşağıdaki bireyler kendileri hakkında bazı bilgiler vermişlerdir. Bu bilgilere göre kişilerin üstlendiği rolleri işaretleyiniz. (Not: Birden fazla işaretleme yapabilirsiniz.)

Bilgiler		Üstlenilen Roller	
1	İdil, ailesiyle birlikte Antalya'da yaşamaktadır. Annesi, İdil'in ihtiyacı olduğunda öğretmen tarafından verilen ödevlerine yardım etmektedir. İdil de boş zamanlarında dört yaşındaki kardeşine masal kitapları okumaktadır.	Evlat	☐
		Öğrenci	☐
		Abla	☐
2	5-A sınıfında öğrenim gören Erkan okula yürüyerek gitmektedir. Erkan her gün ikinci kattaki müdür yardımcısının odasına uğrayarak sınıf defterini almakta ve koridorda gördüğü arkadaşlarına selam vererek sınıfına girmektedir.	Ara bulucu	☐
		Sınıf başkanı	☐
		Öğrenci	☐
3	Ailesiyle birlikte Kayseri'de yaşayan Alperen, ihtiyaç duyduklarında hem anne ve babasına hem de komşularına yardım etmektedir. Komşularının oğlu Mete ile birlikte apartmanlarının bahçesinde çeşitli oyunlar oynamaktadır.	Oyun arkadaşı	☐
		Evlat	☐
		Abi	☐
4	Azra, öğretmenlerinin teşviki ile belediyeye bağlı olarak faaliyet yürüten tiyatro topluluğuna katılmıştır. Azra, tiyatro oyunlarında hem farklı roller üstlenmiş hem de farklı karakterlere bürünmüştür.	Oyuncu	☐
		Ara bulucu	☐
		Öğrenci	☐
5	Cumhuriyet Ortaokulu futbol takımının liderliğini üstlenen Yavuz, altı ay takım arkadaşlarıyla birlikte futbol sahasında antrenman yapmıştır. İlçede düzenlenen futbol turnuvasında kalesini gollere kapatan Yavuz okul takımı ile birinci olmuştur.	Kaptan	☐
		İzci	☐
		Kaleci	☐
6	Ailesiyle birlikte Konya'da yaşayan Murat, dedesi ve babaannesinin bayramını kutlamak için Aksaray'a gitmiştir. Bu ziyareti sırasında amcasının da bayramını kutlayan Murat, amcasının oğlu ile bayram boyunca çeşitli oyunlar oynamıştır.	Torun	☐
		Kuzen	☐
		Yeğen	☐

F. Aşağıda karışık olarak verilen bazı kişilerin dâhil oldukları grupları, bu gruplardaki rolleri ve o rollerinden beklenen sorumlulukları örnekteki gibi doğru bir şekilde eşleştiriniz.

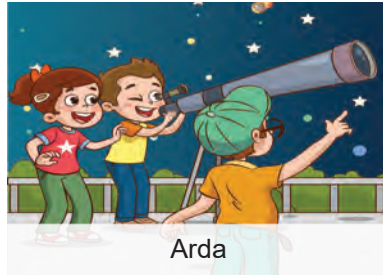
GRUP	
1	Proje ödevi
2	Satranç takımı
3	Aile
4	Sınıf
5	Uzay kulübü
6	Müzik korusu
7	Komşuluk
8	Çevre koruma kulübü
9	Arkadaş

ROL	
A	Komşu
B	Solist
C	Gözlemci
D	Ara bulucu
E	Oyuncu
F	Gönüllü
G	Araştırmacı
H	Çocuk
I	Öğrenci

BEKLENEN SORUMLULUK	
♥	Odasını toplamak
★	Hile yapmamak
▶	Küsen arkadaşlarını barıştırmak
✓	Şarkı söylemek
✘	Dersi dinlemek
➔	Komşusuna iyilik yapmak
■	Yere çöp atanları ikaz etmek
🔒	Gezegenleri incelemek
📍	Konu ile ilgili araştırma yapmak

2	E	★
---	---	---

--	--	--

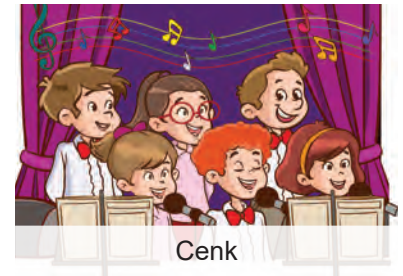
--	--	--

--	--	--

--	--	--

--	--	--

--	--	--

--	--	--

--	--	--

1. Kağan sabah yatağından kalktı, yüzünü yıkadı, yatağını düzeltti. Annesi, babası ve küçük kardeşiyle kahvaltısını yaptıktan sonra okul servisine binip okula gitti. Derslerini dikkatle dinledi. Okuldan eve okul servisiyle dönen Kağan, arkadaşlarıyla dışarıda oyun oynamak için annesinden izin istedi. Arkadaşlarıyla oynadığı maçta kalecilik yapan Kağan, maç sonrası eve döndü.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Kağan'ın toplumdaki rollerinden biri değildir?

- A) Sporcu B) Takım kaptanı
C) Ağabey D) Yolcu

2. Kardeşine örnek olur. Derslerinde başarılı olmak için çalışır.

Abi

Öğrenci

Oyun arkadaşı

Ara bulucu

Komşularının çocuğu ile oyun oynar.

Dargın olan arkadaşlarını barıştırmaya çalışır.

Cengiz'in bu davranışları aşağıdaki kavramlardan daha çok hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Rol B) Hak
C) Grup D) Yardımlaşma

3. Merkez Ortaokulu 5/A sınıfında öğrenim gören Ayça, her sabah uyanıp yatağından kalktıktan sonra yüzünü yıkar ve yatağını düzeltir. Annesi, babası, babaannesi ve küçük kardeşiyle birlikte yaşayan Ayça okula yürüyerek gitmektedir. TEMA Vakfına üye olan Ayça bu vakfın faaliyetlerinde aktif olarak görev almaktadır.

Bu açıklamada Ayça'nın aşağıdaki rollerden hangisini üstlendiği belirtilmemiştir?

- A) Abla B) Gönüllü
C) Öğrenci D) Sınıf başkanı

- 4.

5-E sınıfında öğrenim gören Rana, Türkçe öğretmenin teşvikiyle okulun tiyatro kulübüne katılmıştır. Okul gecesi için hazırlanan piyeste görev almış ve Kızılderili karakterine bürünmüştür.

Verilen bilgide Rana'nın üstlendiği roller aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Öğrenci - Solist B) Öğrenci - Oyuncu
C) Evlat - Oyuncu D) Çocuk - Evlat

5. Birey, hayatı boyunca birçok gruba dâhil olmaktadır. Dâhil olduğu bu gruplarda farklı görevler üstlenmektedir. Bu görevler rol olarak adlandırılır. Bazı roller doğuştan, bazı roller sonradan kazanılmaktadır. Doğuştan kazanılan roller; evlat, kardeş gibi rollerdir ve bunlar için ilgi ve yeteneğe ihtiyaç duyulmaz. Sonradan kazanılan roller; öğrenci, sınıf başkanı, kampanya sorumlusu gibi rollerdir. Bu roller, zaman içerisinde ilgi ve yetenekler doğrultusunda edinilen rollerdir. Bununla birlikte bireylerden üstlendikleri rollerin gerektirdiği davranışları da yerine getirmeleri beklenir.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Bazı rollere sahip olabilmek için çaba sarfetmeye ihtiyaç duyulmaz.
B) Roller çeşitli sorumlulukları da beraberinde getirebilir.
C) Doğuştan elde edilen roller, sonradan kazanılan rollerden önemlidir.
D) Bireyler birden çok rol sahibi olabilirler.

6. Birey olarak doğar, büyür ve gelişiriz. Yaşamımız boyunca çeşitli sosyal roller üstleniriz. Rollerimizin bir kısmına doğuştan sahip oluruz. Bunlar herhangi bir ilgi ve yeteneği gerektirmeyen rollerimizdir. Bazı rollerimize ise çalışarak, başarı göstererek sonradan sahip oluruz. Bunlar özgür irademizle katıldığımız grupların bize yüklediği rollerdir.

Bu bilgilerden,

- I. Rollerimizden biri her zaman diğerlerine göre daha önemlidir.
 - II. Bazı roller doğuştan itibaren oluşmaya başlar.
 - III. İçinde yer aldığımız gruplar bizlere çeşitli roller yükleyebilir.
 - IV. Sahip olduğumuz tüm rollerde başarılı oluruz.
- yargılarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) I ve II B) I ve IV
C) II ve III D) III ve IV

7. Okulların açılmasıyla 5. sınıfa başlamanın heyecanını yaşayan Gökay annesi, babası ve dedesiyle birlikte okul kıyafetlerini almak için mağazaya gitti. Mağazadan sonra kırtasiyeye giden Gökay, gerekli eşyaları alarak eve döndü. Gökay, yorgun bir şekilde eve döndüğünde kapıda komşularının çocuğu Umut ile karşılaştı. Yorgunluğuna aldırış etmeyen Gökay arkadaşıyla evlerinin bahçesinde oyunlar oynadı.

Bu bilgide Gökay'ın,

- I. Çocuk
- II. Gönüllü
- III. Ara bulucu
- IV. Oyun arkadaşı

rollerinden hangilerini üstlendiği söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve IV
C) II ve III D) III ve IV

8. Bireylerin içinde buldukları rollerle birlikte kendilerinden beklenen davranışlar da değişmektedir. Örnek olarak okulda nöbetçi olan bir bireyden teneffüste sınıfı havalandırması beklenirken komşuluk grubunda komşularına yardım etmesi ve evde aile bireyelerine yardım etmesi beklenir.

Verilen bilgiden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Sahip olunan roller bireylere bazı sorumluluklar yüklemektedir.
- B) Bireyler üstlendikleri rollerin gerektirdiği sorumlulukları yerine getirmeleri gerekmektedir.
- C) Bireylerin rolleri değiştikçe üstleneceği sorumluluklar da değişmektedir.
- D) Rollerin bireylere yüklediği haklar ve sorumluluklar hep aynıdır.

9. Meryem sabah yatağından kalktı, yatağını düzeltti ve elini yüzünü yıkadı. Annesi, babası ve dedesi ile kahvaltısını yaptı. Apartmanlarının bahçesinde arkadaşlarıyla oynamak için annesinden izin istedi. Ona izin veren annesi oyunu bitip eve dönmeden önce bakkaldan ekmek almasını istedi. Arkadaşlarıyla saklambaç oynarken ebe olan Meryem, oyunu bitince bakkaldan ekmek alıp eve döndü.

Buna göre Meryem ile ilgili,

- I. En sevdiği rolü arkadaşlık rolü olmuştur.
- II. İçinde yer aldığı grup değişince rolü de değişmiştir.
- III. Gün içinde farklı gruplar içinde yer almıştır.

yargılarından hangisi ya da hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III

10. Sevim, Atatürk Ortaokulunda öğrencidir. Basketbol takımında smaçör olarak görev yapan Sevim, okulun müzik korosunda da yer almaktadır. Aynı zamanda Yıldız ailesinin en küçük ferdidir.

Yukarıdaki açıklamaya göre Sevim kaç tane grupta yer almaktadır?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

KONU DEĞERLENDİRME

1

11.

Yandaki görseldeki konumlar, ailesiyle birlikte Erzurum'da yaşayan 10 yaşındaki Ela'nın içinde bulunduğu grupları göstermektedir.

1 No.lu konum: Yakutiye Ortaokulu 5-G sınıfı

2 No.lu konum: Basketbol takımı

3 No.lu konum: Yıldız ailesi

4 No.lu konum: Hayvanları koruma kulübü

Ela, içinde yer aldığı bu grupların her birinde çeşitli roller üstlenmektedir.

Buna göre Ela'nın bu gruplarda üstlenebileceği roller aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

A)

1	Ödev kontrolçüsü
2	Oyun kurucu
3	Çocuk
4	Gönüllü

B)

1	Nöbetçi öğrenci
2	Arkadaş
3	Evlat
4	Kardeş

C)

1	Sınıf başkanı
2	Kaleci
3	Abla
4	Yönetici

D)

1	Öğrenci
2	Ara bulucu
3	Abi
4	Oyun arkadaşı

12. Aşağıdaki tabloda 5-B sınıfında yer alan bazı öğrencilerin üstlendikleri roller ve kendilerinden beklenen davranışlar verilmiştir.

İsim	Üstlendiği Rol	Beklenen Davranış
Çağrı	Sınıf başkanı	Sınıfı temsil etmek
Miraç	Başkan yardımcısı	Sınıf başkanının verdiği görevleri yapmak ve sınıf başkanı olmadığı zamanlarda sınıfı temsil etmek
Hakan	Ödev kontrolçüsü	Sınıftaki öğrencilerin ödev yapıp yapmadığını kontrol etmek ve bu konuda öğretmene bilgi vermek
İrem	Nöbetçi öğrenci	Teneffüslerde sınıfı havalandırmak

Bu tabloya göre,

- I. Öğrenciler arasında iş bölümü yapılmıştır.
- II. Öğrencilerin sosyal rolleri kendilerine bazı sorumluluklar yüklemiştir.
- III. Öğrenciler bu rolleri üstlenirken yeteneklerini dikkate almışlardır.
- IV. Öğrenciler kendilerinden beklenen davranışları yerine getirmişlerdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II

B) I ve IV

C) II ve III

D) III ve IV

13. Birey, hayatı boyunca birçok grup ve kurumda yer almaktadır. Bu grup ve kurumlarda farklı görevler üstlenmektedir. Bu görevler rol olarak adlandırılır. Bireylerin üstlendikleri roller değiştikçe kendilerinden beklenen davranışlar da değişmektedir. Önemli olan içinde bulunduğumuz role uygun davranışlarda bulunmak ve farklı rollerin davranışlarını birbirine karıştırmamaktır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi 5. sınıfta okuyan Çağla'dan yerine getirmesi beklenen davranışlar arasında yer almaz?

- A) Aile bireylerinin sevgilerine layık olmak
- B) Öğrenim gördüğü okulun kurallarına uymak
- C) Ev işlerinde anne ve babasına yardım etmek
- D) Ailesinin güvenli bir ortamda yaşamasını sağlamak

14.

Merhaba, ben Esila. 10 yaşındayım, 5. sınıfa gidiyorum. Aynı zamanda okulumu karate sporunda temsil ediyorum. Sabahları okula giderim. Okuldan sonra eve gelir, dinlenirim. Daha sonra arkadaşarımla vakit geçiririm. Akşam olduğunda anneme sofrayı kurmasında yardım ederim. Hafta sonları birkaç arkadaşarımla karate kursuna gidiyorum. Çok yakında Türkiye Çocuklar Karate Şampiyonası'na katılacağım. Şampiyonada iyi bir başarı elde edeceğime inancım tam.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Esila'nın üstlendiği rollerden biri değildir?

- A) Sporcu
- B) Arkadaş
- C) Lider
- D) Evlat

15. Erdem, ortaokul 5. sınıfa başladığında sınıf başkanı seçildi. Sınıf başkanlığının yanı sıra kitaplara da ilgisi olan Erdem, okuldaki kütüphanecilik kulübüne katıldı. Yardımsever bir kişilik yapısına sahip olan Erdem, kendi isteği doğrultusunda okulu aracılığıyla sosyal sorumluluk faaliyetlerine katıldı. Müziğe olan ilgisinden dolayı anne ve babası onu keman kursuna gönderdi. Zamanla kendini bu alanda geliştiren Erdem, arkadaşarıyla okulda konser bile verdi.

Bu bilgiye göre Erdem'in zaman içinde,

- I. Gönüllü
- II. Oyuncu
- III. Kardeş
- IV. Müzisyen

rollerinden hangilerini üstlendiği söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) III ve IV

Kültürel Özelliklere Saygı ve Birlikte Yaşama Kültürü

- » Bir milletin tarih boyunca meydana getirdiği maddi ve manevi değerler bütününe **kültür** denir.
- » Toplumsal birlikteliği artıran unsurlarımız arasında **dilimiz, dinimiz, tarihimiz, düşünlerimiz, halk oyunları, gelenek ve göreneklerimiz** yer almaktadır.

Ülkemizin ve Bazı Ülkelerin Kültürel Özellikleri

Türkiye

Geleneksel kıyafetlerimiz arasında cepken, bindallı ve şalvar yer alır. Ebru, çini, halı dokumacılığı, kalaycılık önemli el sanatlarımızdandır. Saz, zurna ve davul vb. önemli müzik aletlerimiz arasındadır. Baklava, kebab, mantı, etli ekme ve çiğ köfte geleneksel lezzetlerimizdendir. Bayramlarda akrabalarımızı ziyaret eder ve ellerini öperiz. Misafir ağırlamayı çok severiz. Zeybek, horon önemli halk oyunlarımızdandır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

Özel günlerde en çok sirta adlı halk oyununu oynarlar. Darbuka, zurna ve ud, en çok kullanılan müzik aletleridir. Bindallı ve cepken yerel kıyafetleri arasında yer alır. Kızartılmış hellim peyniri en ünlü yiyeceklerindendir. Kutladıkları bayramlar arasında Ramazan ve Kurban Bayramları önemli bir yer tutar.

Türkmenistan

Erkekler başlarına telpek adı verilen bir başlık takar. Kadınlar ise kırmızı ve yeşil renkli kürte adı verilen kıyafetler giyer. Saz, Türkmen müziğinin vazgeçilmez bir parçasıdır. Halı dokumacılığı önemli el sanatlarındandır. Türkmen pilavı ve fitçi, Türkmen mutfağının önemli lezzetleri arasında yer alır.

Bulgaristan

Bulgar erkekleri Surva Festivali'nde kukeri adı verilen kostümler giyerler. Kaval, zurna ve gadulka başlıca müzik aletlerindendir. Mart ayında marteniçka adlı bir bileklik takarlar. Sıcak ve soğuk çorbaları, Bulgar mutfağının önemli lezzetlerindendir. Kalaycılık, önemli el sanatlarındandır.

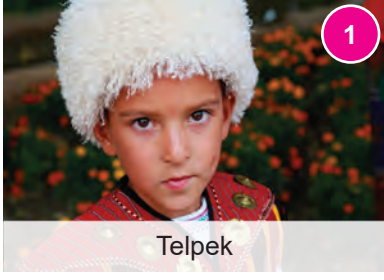
Rusya

Kadınlar uzun ve kalın askılı elbise olan sarafan giyerler. Kadınlar bu elbiseyi giyerken kokoşnik adlı başlık takarlar. Vinegret salatası ve zeytin salatası Rus mutfağının önemli lezzetlerindendir. Maslenitsa Bayramı'nı coşkuyla kutlarlar. Gusli ve balalaika önemli müzik aletleri arasında yer alır.

A. Tabloda verilen ifadeleri doğru ya da yanlış olarak değerlendiriniz.

Doğru mu? Yanlış mı?		Doğru ✓ Yanlış ✗
1	Diğer ülkelerin kültürel özelliklerine saygı duymak, milletler arasındaki paylaşma ve bütünleşme ortamına zarar verir.	
2	Kültürel değerler, bir milleti millet yapan, diğer milletlerden ayıran ve yarınlara taşıyan önemli unsurlardır.	
3	Dünya üzerindeki ülkeler incelendiğinde bu ülkelerin kültürlerinin ve yaşayış biçimlerinin aynı olduğu görülmektedir.	
4	Telpek; Bulgar erkeklerinin Surva Festivali'nde hayvan kürklerinden yapıp giydikleri kostümün adıdır.	
5	Türk kültürünü ve âdetlerini yansıtan ve kuşaktan kuşağa aktararak gelen çeşitli geleneksel el sanatlarımız vardır.	
6	Ülkemizde oynanan mangala oyunu, dünyanın birçok ülkesinde yaygın olarak oynanmaktadır.	
7	Farklı ülkelerde yaşayan insanların dilleri, kültürleri ve yaşam biçimleri birbirine hiç benzememektedir.	
8	Kültürel mirasımızı yakından tanımak ve bu mirası gelecek nesillere aktarmak oldukça önemlidir.	

- B. Aşağıda hem Türk kültürüne hem de diğer kültürlere ait bazı öğeler verilmiştir. Verilen öğeler **öncelikle** hangi kültüre aitse numarasını ilgili kutucuğa yazınız.

Türk Kültürüne Ait

Diğer Kültürlere Ait

- C. Kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşam üzerine etkisi ile ilgili doğru bilgi veren öğrencilerin yanlarındaki boş kutucuklara "✓" işareti koyunuz.

Paylaşma ve bütünleşme ortamı sağlar.

Milletler arasındaki ön yargıların artmasını sağlar.

İnsanların birbirine saygı duyduğu bir ortam oluşturur.

İnsanların kendilerini ifade etmelerini zorlaştırır.

Milletlerin mutlu ve huzurlu bir şekilde yaşamasını sağlar.

Milletlerin birbirlerinden uzaklaşmasına katkı sağlar.

D. Tabloda bilgi veren kişilerin yaşadıkları ülkelerin kültürel özellikleri ile ülkemizin kültürel özelliklerini benzerlik ve farklılık açısından karşılaştırarak ilgili kutucukları işaretleyiniz.

Merhaba, ben Umut. Türkiye’de yaşıyorum. Zeybek ve horon halk oyunlarımızdandır. Cepken, bindallı ve şalvar geleneksel kıyafetlerimizdendir. Geleneksel el sanatlarımız arasında ebru, halı dokumacılığı, çini ve kalaycılık yer alır. Müzik aleti olarak en çok saz, zurna, ud ve davul kullanırız. Manti, kebab, baklava, çiğ köfte ve etli ekmek geleneksel lezzetlerimizdendir. Dinî bayramlarda akrabalarımızı ziyaret eder ve ellerini öperiz. Misafir ağırlamayı çok severiz. Düğünlerimizde damat, kız tarafına bahşiş dağıtır.

		Kültürel Özellik	Benzer	Farklı
1	Merhaba, ben İlden. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde yaşıyorum. Düğünlerde ve özel günlerde en çok sirta adlı halk oyununu oynarız. Müzik aleti olarak en çok darbuka, zurna ve udu kullanırız. Geleneksel kıyafetlerimiz arasında bindallı ve gömlek üstüne giyilen işlemeli cepken yer alır. Ramazan ve Kurban Bayramlarında akrabaları ziyaret eder, ellerini öperiz.	Halk oyunu		
		Müzik aleti		
		Kıyafet		
		Kutlama		

		Kültürel Özellik	Benzer	Farklı
2	Merhaba, ben Rosalinda. Meksika’da yaşıyorum. Evimizde misafir ağırlamayı çok severiz ve misafirlerimize çeşitli ikramlarda bulunuruz. Bol salçalı ve acılı yemekleri çok severiz. Tacos adlı yemeğimiz dünyaca ünlüdür. Hui-pil isimli tunik, sombrero adlı şapka ve paño geleneksel kıyafetlerimizdendir. Jarabe adlı geleneksel dansımızla eğlenmeyi çok severiz.	Yemek		
		Misafirperverlik		
		Kıyafet		
		Halk oyunu		

		Kültürel Özellik	Benzer	Farklı
3	Merhaba, ben İrina. Rusya’da yaşıyorum. Kışa veda edip baharın gelişini kutladığımız bayrama Maslenitsa adı verilir. Kadınlar, sarafan adıyla bilinen uzun ve kalın askılı bir elbise giyerler. Kadınlar, bu elbiseyi giyerken kokoş-nik adlı Rus başlığını da takarlar. Düğünlerde damat, kız tarafına bahşiş dağıtır. Gusli ve balalaika önemli müzik aletlerimiz arasında yer alır.	Kıyafet		
		Kutlama		
		Düğün âdeti		
		Müzik aleti		

		Kültürel Özellik	Benzer	Farklı
4	Merhaba, ben Saffet. Bosna-Hersek’te yaşıyorum. Ramazan ve Kurban Bayramlarında eş, dost ve akrabalarımızı ziyaret ederiz. Düğünlerimiz coşkulu geçer ve bol bol halay çekeriz. Misafirlerimizi oldukça iyi ağırlarız. Dimija, geleneksel kıyafetlerimiz arasında yer alır. Boşnak böreği, triliçe ve cevapi, mutfağımızın önemli lezzetlerindendir.	Kutlama		
		Misafirperverlik		
		Kıyafet		
		Yemek		

		Kültürel Özellik	Benzer	Farklı
5	Merhaba, ben Ayperi. Türkmenistan’da yaşıyorum. Ülkemizin erkekleri başlarına telpek adı verilen bir başlık takarlar. Kadınlar ise kırmızı ve yeşil renkli kürte adı verilen kıyafetler giyerler. Saz, müziğimizde önemli bir yer tutar. Halı dokumacılığı, el sanatlarımızın başında gelir. Türkmen pilavı ve fitçi, mutfağımızın önemli lezzetleri arasında yer alır.	Kıyafet		
		Müzik aleti		
		El sanatı		
		Yemek		

		Kültürel Özellik	Benzer	Farklı
6	Merhaba, ben İvan. Bulgaristan’da yaşıyorum. Ülkemizde kutlanan Surva Festivali’nde erkekler, kukeri adı verilen kıyafetler giyerler. Sıcak ve soğuk olarak servis edilen çorbalar, ülkemize gelen turistlerin ilgisini çeker. Geleneksel el sanatlarımız içinde kalaycılığın önemli bir yeri vardır. Başlıca müzik aletimiz gadulkadır.	Kıyafet		
		Yemek		
		El sanatı		
		Müzik aleti		

E. Türk kültürüne ve diğer ülke kültürlerine ait örnekler içeren aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

BULMACA

1
▼

3 ▶

4 ▶

6 ▶

9 ▶

12 ▶

2
▼

5 ▶

7
▼

8
▼

10 ▶

11 ▶

10 ▶

11 ▶

1. Bulgaristan'da 1 Mart'tan başlayarak martın sonuna kadar takılan, beyaz ve kırmızı yünden yapılan bileklik.
2. Türkmen erkeklerinin geleneksel kıyafetlerinin bir parçası olan ve koyun postundan yapılan başlık.
3. Rusya'da kışa veda edilip baharın gelişinin kutlandığı bayrama verilen isim.
4. Geleneksel Türk evlerinde pencere hizasından sokağa doğru çıkıntısı olan kafesli bölüm.
5. Bulgaristan'da çalınan yaylı bir çalgı.
6. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti genelinde düğünlerde ve özel günlerde oynanan bir halk oyunu.
7. Ülkemizde Ege yöresine özgü bir müzik veya halk oyunu türü.
8. Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde genellikle davul ve zurna eşliğinde toplu olarak oynanan bir halk oyunu.
9. Rusya'nın bilinen en eski çok telli çalgı aleti.
10. Ülkemizde gömlek üzerine giyilen kolları yırtmaçlı ve uzun, harçla işlenmiş bir tür kısa ve yakasız üst giysisi.
11. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yapılan bir tür beyaz peynir.
12. Ülkemizde Ramazan gecelerinde, camilerde iki minare arasına gerilen ipler üzerine kandil veya elektrik ampulleriyle yazılan yazı veya yapılan resim.

1. Millî kültürümüzü ve âdetlerimizi yansıtan, nesilden nesile aktardığımız birçok geleneksel çocuk oyunumuz bulunmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi millî kültürümüz içinde yer alan geleneksel çocuk oyunlarımızdan değildir?

Körebe

İp Atlama

Satranç

Birdirbir

2. Öğretmenin sorduğu soruya öğrenciler aşağıdaki cevapları vermişlerdir.

Öğrencilerin cevaplarına bakarak öğretmenin öğrencilerine hangi soruyu sorduğu söylenebilir?

- A) Bir milletin diğer milletlerin kültürlerini taklit etmesinin sonuçları neler olabilir?
B) Kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya olan katkıları nelerdir?
C) Bir milletin kültürel özelliklerinin zamanla değişmesi hangi sonuçları ortaya çıkarır?
D) Gidilen bir ülkedeki insanlarla uyum içerisinde yaşamak için neler yapılmalıdır?

3. Bir milletin tarih boyunca meydana getirdiği maddi ve manevi değerlerinin tümüne millî kültür denir. Millî kültür, bir millete kimlik kazandırır ve diğer milletlerle arasındaki farkı belirlemeye yarar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türk millî kültürüne ait ögeler arasında yer alır?

- A) Mezuniyet töreni düzenlemek
B) Basketbol turnuvasına katılmak
C) Doğum günü partisi hazırlamak
D) Düğün öncesinde kına gecesi yapmak

- 4.

Merhaba, ben Azra. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda halk oyunları ekibimiz ile zeybek oynadık. Bu oyunu oynarken giydiğimiz geleneksel elbise de çiçekli başlık, gömlek, cepken, şalvar ve üç etek dikkat çekiciydi.

Verilen konuşmada Türk kültürüne ait aşağıdaki kültürel özelliklerden hangisine değnilmemiştir?

- A) Yemeklerimiz
B) Kutlamalarımız
C) Halk oyunlarımız
D) Geleneksel kıyafetlerimiz

5. İspanya, Batı Avrupa'da yer alan ve zengin tarihi, çeşitli kültürü ve muhteşem manzaralarıyla ünlü bir ülkedir. Ülkenin her bölgesi farklı geleneklere, danslara, müziklere ve festivallere ev sahipliği yapar. Geleneksel flamingo danslarında gül desenli katlı elbiseler giyilir. Bu elbise genellikle siyah ve kırmızı renklidir. Boğa güreşi çok sevilen bir eğlencedir. Muffin, etli fajita, İspanya mutfağını yansıtan lezzetlerdendir.

Bu bilgide İspanya'nın kültürel özelliklerinden,

- I. Yemek
II. Giyim
III. Müzik aleti
IV. Çocuk oyunu

hangileri ile ilgili bilgi verilmiştir?

- A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) III ve IV

6.

İskoçya'da geleneksel elbise denilince akla ilk gelen şey, biz erkeklerin giydiği kilt adındaki kısa etektir.

Rusya'da sarafan adı verilen uzun ve kalın askılı bir elbise giydiğimizde kokoşnik adı verilen bir başlık takarız.

Bu iki çocuğun verdiği bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bazı elbiseler tüm dünyada tanınır hâle gelmiştir.
- B) İskoç kültürüne göre ülkede yaşayan herkes kilt adındaki elbiseyi giymesi gerekir.
- C) Ekonomik şartlar kıyafet seçimini etkilemiştir.
- D) Ülkelerin kıyafet kültürleri farklılık göstermektedir.

7. Aşağıdaki tabloda bazı ülkelerde kutlanan bayram ve festivaller gösterilmiştir.

ÜLKELER	KUTLAMALAR
Türkiye	Ramazan ve Kurban Bayramları
KKTC	Ramazan ve Kurban Bayramları
İspanya	Domates Festivali
Japonya	Kiraz Çiçeği Festivali

Tabloya göre aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A) Bayramlar ve festivaller ülkelerin kültürlerini yansıtan öğeler arasında yer alır.
- B) Türk kültürü ile KKTC kültürü arasında benzerlikler bulunmaktadır.
- C) Dünyadaki tüm insanlar aynı bayram ve festivalleri kutlamaktadır.
- D) İspanya ve Japonya'da birbirinden farklı festivaller düzenlenmektedir.

8. Ülkemize her yıl milyonlarca insan gelmektedir. Türk milleti, ülkesine gelen insanları dil, din, renk, cinsiyet ayrımı yapmadan sevgi ve saygı ile karşılamaktadır. Ülkemize gelen ve misafirperverliğimiz ile kültürümüzden etkilenen bazı insanlar, ülkemize yerleşmektedir. Bu insanlar zamanla Türk milletiyle kaynaşarak Türkçe öğrenmeye ve konuşmaya başlamaktadır.

Buna göre Türk misafirperverliğinin ve kültürünün aşağıdakilerden hangisine katkı sağladığı söylenemez?

- A) Milletlerarası etkileşimin gelişmesine
- B) Türk dilindeki yozlaşmanın artmasına
- C) Toplumsal birlik ve beraberliğin sağlanmasına
- D) İnsanların uyum içerisinde yaşamasına

9. Aşağıdakilerden hangisi Türk kültürünü yansıtan özelliklerden biridir?

- A) Cumbalı ev mimarisi
- B) Origami adlı el sanatı
- C) Mendil ile oynanan sirta adlı halk oyunu
- D) Sarafan adı verilen uzun ve kalın askılı elbise

10. Ugroiskola oyunu, Macaristan'da oynanan çocuk oyunlarından biridir. Bu oyunda çocuklar, yere salyangoz şeklinde bir oyun alanı çizerler ve kutucuklara bölerek numaralandırırlar. Her oyuncunun kendine ait bir taşı olur. Çocuklar bir numaralı bölmeden başlayarak sırayla bütün sayıları tek ayak üstünde zıplayarak geçmeye çalışırlar. Ülkemizde ise bu oyunun benzeri seksek olarak bilinir. Kuralları ve amacı bakımından büyük benzerlikler gösterir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Macar kültürü, Türk kültürünü her alanda etkilemiştir.
- B) Her ülkede seksek oyunu aynı şekilde oynanmaktadır.
- C) Türk ve Macar kültürleri arasında benzerlik bulunmaktadır.
- D) Çocukların en sevdiği oyun, seksek oyunudur.

11. Aşağıda dünyanın bazı ülkelerinin yemekleri ile ilgili görseller verilmiştir.

Plov (Türkmen pilavı)

Türkmenistan

Vinegret salatası

Rusya

Hellim peyniri

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

Suşi

Japonya

Taco

Meksika

Tarator çorbası

Bulgaristan

Verilen görsellere göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Beslenmek tüm insanların en temel ihtiyacıdır.
- B) Ülkeler arasındaki farklılıklar sadece yemeklere yansımıştır.
- C) Farklı ülkelerde yaşayan insanların farklı mutfak kültürleri bulunmaktadır.
- D) Yenilen yemekler, insanların karakterleri üzerinde etkili olmaktadır.

12. Aşağıdaki çocuklar, yaşadıkları ülkede selamlaşırken kullandıkları yöntemle ilgili bilgiler vermişlerdir.

Japonya'da insanlar başlarını hafifçe öne eğerek diğer insanlarla selamlaşırlar.

Yeni Zelanda'daki Maori halkında insanlar burun ve alınlarını birbirlerine bastırarak selamlaşırlar.

Hindistan'da insanlar ellerini kaldırıp avuç içlerini birleştirerek selamlaşırlar.

Yunanistan'da insanlar sadece tanıdıklarının sırtına veya omuzuna dokunarak selamlaşırlar.

Çocukların verdikleri bilgilerden,

- I. Farklı ülkelerdeki insanlar aynı selamlaşma yöntemini kullanmaktadır.
- II. Aynı kıta üzerinde yaşayan insanlar benzer şekilde selamlaşmaktadır.
- III. İnsanlar arasındaki selamlaşma türünü, ülkelerin kendi kültürü belirlemektedir.
- IV. İnsanlar arasındaki selamlaşma şekli, ülkeden ülkeye göre farklılık göstermektedir.

çıkarmalarından hangileri yapılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) III ve IV

13. Ahmet Öğretmen, farklı ülkeler ile ilgili “Nesi Var?” oyunu hazırlamıştır. Bu oyunda öğrenciler, Ahmet Öğretmen’e “Nesi Var?” diyerek üç soru soracaklar ve doğru cevap için ipucu olabilecek bilgiler edinmeye çalışacaklardır. Ahmet Öğretmen’in hazırladığı oyunun ipuçları aşağıda verilmiştir.

1) NESİ VAR?
Maslenitsa Bayramı Kokoşnik adlı başlığı Vinegret salatası
CEVAP:

2) NESİ VAR?
Surva Festivali Kukeri adlı kıyafeti Sıcak ve soğuk çorbalar
CEVAP:

3) NESİ VAR?
Halı Bayramı Telpek adlı başlığı Pirinçten yapılan plov
CEVAP:

İpuçları verilen ülkeler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A)

1	Rusya
2	Bulgaristan
3	Türkmenistan

B)

1	Bulgaristan
2	Rusya
3	Türkmenistan

C)

1	Türkmenistan
2	Bulgaristan
3	Rusya

D)

1	Rusya
2	Türkmenistan
3	Bulgaristan

14. Her yıl, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlamalarına katılmak için dünyanın birçok ülkesinden çocuklar ülkemize geliyor. Mustafa Kemal Atatürk’ün tüm çocuklara armağan ettiği bu gün, farklı ülkelerden gelen çocuklarla birlikte coşku içinde kutlanıyor. Onlar da geldikleri ülkelerin kültürel özelliklerini yansıtan kıyafetlerle müzik eşliğinde geleneksel danslarından örnekler sunuyorlar.

Verilen bilgiye göre bu bayramın aşağıdakilerden hangisine ortam hazırladığı savunulamaz?

- A) Çocukların değişik ülke kültürlerini yakından tanınmasına
B) Topluların uyum içerisinde yaşamasının zedelenmesine
C) Çocukların birbirleriyle kültürel zenginliklerini paylaşmasına
D) Farklı kültürlerin varlığının kabul edilip saygı gösterilmesine

- 15.

www.sosyalbilgiler.biz

“Güzel ve Sıcak Günlerin Habercisi: Nevruz”

Nevruz, her yıl 21 Mart tarihinde mevsimlik kutlanan bir bayramımızdır. Baharın gelişinin, kardeşliğin, dostluğun ve dayanışmanın sembolü olan Nevruz, Türk milletinin bahar bayramıdır. Nevruz, Türk milletinin tarihten gelen barış ve huzura yaptığı bir çağrıdır. Orta Asya’daki Türk topluluklarından Azeri, Kazak, Kırgız, Türkmen, Özbek, Tatar, Uygur Türkleri, Anadolu Türkleri ve Balkan Türkleri, Nevruz geleneğini günümüze kadar yaşatmışlardır.

Genel ağ haberinden Nevruz Bayramı ile ilgili,

- I. Geniş bir coğrafyada kutlandığı
II. Birlikte yaşama kültürüne katkı sağladığı
III. Kuşaktan kuşağa aktarılan kültürel bir değer olduğu

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

Yardımlaşma ve Dayanışmanın Toplumsal Birlikteliğe Katkısı

Yardımlaşma

İnsanların birbirine destek olması, karşılıklı bağlanması ve ortak çıkarlar konusunda dayanışma içinde olması anlamına gelir.

Dayanışma

Toplumun kurum ve kuruluşları ile ortak değerlerde birleşmesi, yardımlaşması ve birlikte hareket etmesi anlamına gelir.

Toplumsal Birliktelik

Toplumun bireyleri arasında dayanışma, iş birliği ve birlikte hareket etme durumunu ifade eder.

Sosyal yardımlaşma ve dayanışmanın sağlayacağı bireysel ve toplumsal katkılardan bazıları şunlardır:

Kardeşlik ve dostluk duyguları gelişir.

Sosyal bağlarımızı güçlendirir.

Toplumsal barışa katkı sağlar.

İnsanlarla iletişimimizi sağlar.

Birlik ve beraberlik güçlenir.

Problemler kolayca çözülür.

Yardımlaşma ve Dayanışmaya Örnekler

Sadaka Taşları

Osmanlı Devleti'nde meydanlara, cami ve çeşme yanlarına sadaka taşları konurdu. İhtiyaç sahiplerine yardım etmek isteyenler bu taşın üstüne para bırakır, ihtiyacı olanlar da kimseye görünmeden ihtiyacı kadar parayı alırdı. Bu gelenek, yardımlaşma ve dayanışmaya güzel bir örnektir.

Tekalif-i Millîye Emirleri

Millî Mücadele'de, Mustafa Kemal tarafından bu emirler yayımlandı. Bu emirlerle ordunun giyecek, yiyecek ve cephane gibi ihtiyaçları karşılanmak istendi. Türk milleti, tüm yokluklara rağmen vatanını düşmandan kurtarmak için varını yoğunu ortaya koyup ordusuna yardım etti.

Kıyafet Dönüşüm Kutuları

Türk Kızılay ve belediyelerin başlattığı "Kıyafet Dönüşüm Projesi" ile çöpe atılan kıyafetler vatandaşlar tarafından bu kutulara atılır. Bu ürünlerin geri dönüşümünden elde edilen gelir barınma, gıda, giyim ve eğitim desteği gibi faaliyetlere kaynak oluşturmaktadır.

A. Tabloda verilen ifadeleri doğru ya da yanlış olarak değerlendiriniz.

Doğru mu? Yanlış mı?		Doğru ✓	Yanlış ✗
1	Yardımlaşma ve dayanışma faaliyetleri, toplumsal birliğin sürdürülmesinde oldukça etkilidir.		
2	Kent merkezlerinde yardımlaşma ve dayanışma duygusu kırsal kesimlere göre daha fazladır.		
3	Toplumsal yardımlaşma ve dayanışma, ülkemizde birlik ve beraberliği artıran unsurlardandır.		
4	İnsanların doğa kaynaklı afetlerde birbirlerine destek olması yardımlaşma ve dayanışma duyguları ile ilgilidir.		
5	Sivil toplum kuruluşları gönüllülük esasına dayalı olarak yaptıkları çalışmalarla toplumsal dayanışmanın ortadan kalkmasına katkı sağlarlar.		
6	İmece, genellikle kırsal alanlarda birçok kişinin el birliğiyle bir işi yapması ve böylece işlerin sırayla bitirilmesidir.		
7	Devletin zor şartlar altında yaşayan vatandaşlarının bazı temel ihtiyaçlarını karşılaması "demokratik devlet" anlayışının bir gereğidir.		
8	Yardımlaşma ve dayanışma, toplum olarak bir arada yaşama duygumuzun azalmasıyla etkili olmaktadır.		

B. Aşağıda verilen durumlara bakarak toplumsal yardımlaşma ve dayanışmaya örnek uygulama olup olmadığını işaretleyiniz.

	Örnek Uygulama	Örnek Olmayan Uygulama
1 Kahramanmaraş merkezli yaşanan depremden sonra depremzedelere yiyecek yardımının yapılması	☐	☐
2 Bakkalarda yer alan veresiye defterlerindeki borçların hayırsever insanlar tarafından ödenmesi	☐	☐
3 Sosyal bilgiler öğretmenin öğrencilerine proje ödevi vermesi	☐	☐
4 Köyde yaşayan kadınların bir araya gelerek imece usulüyle kışlık salça kaynatması	☐	☐
5 Basketbol takımıyla antrenman yapan Eda'nın arkadaşlarına pas vermemesi	☐	☐
6 Cenazesi olan komşuya taziye ziyaretinde bulunulması	☐	☐
7 Resim yarışmasına katılan ve birinci olan kişiye ödül verilmesi	☐	☐
8 Süleyman Bey'in genel ağ bankacılığını kullanarak elektrik faturasını ödemesi	☐	☐
9 Yeni evlenen bir çiftin düğününe katılıp para veya altın takılması	☐	☐
10 Okulda oyun oynarken yere düşen öğrenciyi arkadaşlarının görmezden gelmesi	☐	☐
11 Yoksul ve yetim çocukların eğitimine yardım etmek amacıyla sivil toplum kuruluşlarının kurulması	☐	☐
12 Melike'nin ailesiyle birlikte alışveriş merkezine giderek yemek yemesi	☐	☐

C. Yardımlaşma ve dayanışmanın faydaları ile ilgili doğru bilgi veren öğrencilerin altlarındaki boş kutucuklara "✓" işareti koyunuz.

Kardeşlik ve dostluk duygularını geliştirir.

İnsanlar arasındaki etkileşimi kısıtlar.

Kalıp yargılar oluşmasına sebep olur.

Bir arada yaşamamızı sağlar.

Arkadaşlık ilişkilerini bozar.

Sosyal bağlarımızı güçlendirir.

Toplumsal barışa katkı sağlar.

Toplumsal sınıf farklılıklarını artırır.

D. Aşağıdaki öğrenciler, kendi okullarında hazırlamış oldukları sosyal sorumluluk projeleri ile ilgili bazı bilgiler vermişlerdir. Bu projelerden yardımlaşma ve dayanışma ile ilgili olanları işaretleyiniz.

Mehmet

"Arkadaşımız Üşümesin"

Kullanmadığımız mont ve kışlık ayakkabılarımızı ihtiyaç sahibi arkadaşlarımıza ulaştırmayı amaçlayan bir projedir.

"Hayal Gücün Senin Gücün"

"Uzay Macerası" konulu ortaokul öğrencileri arasında düzenlenen ve sanata ilgiyi artırmayı amaçlayan bir projedir.

Azra

Zeynep

"Bize Ziyaret Yakışır"

Her ay okulumuzun yakınındaki yaşlıların ziyaret edilerek gönüllerinin alınmasını amaçlayan bir projedir.

"Okumak Güzeldir"

Çocuklara, gençlere ve yetişkinlere kitap okuma alışkanlığı kazandırmak amacıyla hazırlanan bir projedir.

Cengiz

Kayra

"Yaşadığın Şehri Tanı"

Sosyal bilgiler öğretmenimizin çevremizdeki yeryüzü şekillerini tanımamız amacıyla bizden hazırlamamızı istediği projedir.

"Bir Çocuk Da Sen Sevindir"

Evimizde kullanmadığımız sağlam ve güzel oyuncaklarımızı ihtiyacı olan çocuklara ulaştırmayı amaçlayan bir projedir.

Ela

E. Aşağıdaki soruları, verilen parçadan yararlanarak cevaplayınız.

Gazi Ortaokulunda öğrenim gören Mert, arkadaşlarıyla birlikte yaşadıkları ilçede ihtiyaç sahibi beş ailenin ihtiyaçlarını karşılamak için bir sosyal sorumluluk projesi hazırlamaya karar vermişlerdir. Projede Mert'in görevi ihtiyaç sahibi aileleri tespit etmektir. Yardım yapmak isteyen kişilerden gıda malzemelerini tedarik ederek ihtiyaç sahibi ailelere ulaştırmışlardır. Bu proje ile Mert ve arkadaşları yardımseverlik, fedakârlık, cömertlik ve iyilikseverlik gibi değerleri edinmişlerdir.

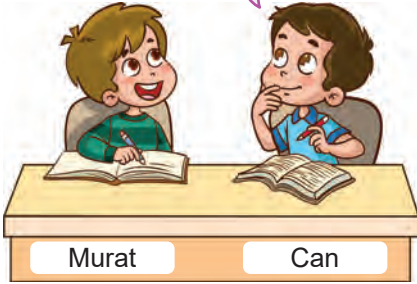
1. Mert, sosyal sorumluluk projesinde hangi rolü üstlenmiştir? İşaretleyiniz.

 Yönetici İhtiyaç saptayıcı Kaynak belirleyici Kampanya sorumlusu Faaliyet yürütücüsü Gönüllü

2. Mert, sosyal sorumluluk projesinde görev alarak hangi değerlerin önemini kavramıştır? Yazınız.

F. Aşağıdaki öğrenciler sosyal sorumluluk projesi yapmak için bir araya gelmişler ve gruplar oluşturmuşlardır. Verilen bilgilere göre öğrenciler hangi gruplarda yer alıyorsa isimlerini ilgili kutucuklara yazınız.

Bizim görevimiz, mahallemizdeki ihtiyaç sahiplerinin ne tür ihtiyaçları olduğunu tespit edip ihtiyaç listesi hazırlamak

Murat

Can

Bizim görevimiz, projenin başından sonuna kadar süreci yöneterek diğer gruplar arası iletişimi sağlamak

Esila

Betül

Bizim görevimiz, kermes düzenlemek için okul müdürümüzden izin almak ve bağış kutularını okulun koridorlarına koymak

Zümra

Kaan

Bizim görevimiz, kermesin yapılacağı ve bağış kutularının koyulacağı alanları belirlemek, kermes davetiyelerini hazırlamak

Ece

Aylin

Bizim görevimiz, ihtiyaç saptama grubunun hazırladığı ihtiyaç listesindeki ürünleri tedarik etmek için yapılacak faaliyetleri belirlemek

Zehra

Enes

Yönetici grubu	İhtiyaç saptama grubu	Kaynak belirleyici grubu	Kampanya sorumlusu grubu	Faaliyet yürütücüsü grubu

1.

Türk Kızılay, bazı illerimizde "2. El Tekstil?" adıyla bir proje başlatmıştır. Kutular aracılığı ile bağışlanan kıyafet ve tekstil ürünleri barınma, gıda, sağlık, giyim ve eğitim desteği gibi Türk Kızılay iyilik faaliyetlerinde kaynak oluşturmak için değerlendirilmektedir.

Buna göre Türk Kızılayın başlattığı bu proje,

- I. Uzlaşma
- II. Ön yargı
- III. Dayanışma
- IV. Yardımlaşma

kavramlarından hangilerine örnek oluşturur?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) III ve IV

2.

Kahramanmaraş merkezli yaşanan iki büyük deprem birçok ilde yıkıma ve can kaybına sebep oldu. Deprem hemen ardından bölgeye ulaşan AFAD, çadır kentlerde yüz binlerce insana hizmet verdi. Ülke genelinde vatandaşlarımız birlik ve beraberlik içerisinde yardım kampanyaları düzenledi. Ülkemizin her yerinden yapılan yardımlar deprem felaketini yaşayan illerimize ulaştı.

Paragrafta bahsedilen durum,

- I. Uzlaşma
- II. Çatışma
- III. Dayanışma
- IV. Yardımlaşma

kavramlarından hangilerine örnek oluşturur?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) III ve IV

3.

İmece, birçok kimsenin toplanıp el birliğiyle bir kişinin veya bir topluluğun işini görmesi ve böylece işlerin sıra ile bitirilmesi anlamına gelir. Kadınların bir araya gelerek erişte kesmeleri, yaprak sarmaları, tarhana yapmaları, mantı doldurmaları, bulgur kaynatmaları, salça yapmaları imece örneğidir. İmece, toplumda toplumsal barışa katkı sağlayarak bir arada yaşama kültürünü geliştirir.

Aşağıdakilerden hangisi bu duruma uygun bir atasözü değildir?

- A) Görünen köy kılavuz istemez.
- B) Nerede birlik orada dirlik.
- C) Bir elin nesi var, iki elin sesi var.
- D) Baş başa vermeyince taş yerinden kalkmaz.

4.

Yakın zamanda Kahramanmaraş merkezli 11 ilimizde meydana gelen depremde can ve mal kayıpları yaşandı. Deprem ve sonrasında yaşanan kayıplar ülkemize büyük bir üzüntü yaşattı. Halkımız deprem sonrası bölge halkına maddi ve manevi destek için seferber oldu. Yardım kampanyaları düzenlendi. Ülkemizin tüm illerinden ekipler ve gönüllüler deprem bölgesine giderek çalışmalar yaptı.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olamaz?

- A) Birlik ve beraberlik anlayışının bulunduğu
- B) Toplumsal yardımlaşma ve dayanışma duygularının geliştiğinin
- C) Kişisel menfaatlerin ön plana çıktığının
- D) Sosyal bağlarımızın güçlü olduğunun

5.

Türk toplumunda cenaze evlerine taziye ziyaretinde bulunulması, aşure gününde komşulara aşure dağıtılması, düğünlere katılarak evlenen çiftlere hediye verilmesi gibi uygulamalar yaygın olarak görülmektedir.

Bu uygulamaların Türk toplumunda aşağıdakilerden hangisinin gelişimine katkı sağladığı savunulabilir?

- A) Hukuk devleti anlayışının
- B) Toplumsal birlik ve beraberliğin
- C) Ticari faaliyetlerin
- D) Sosyal sınıf ayrımının

6.

Yardımlaşma ve dayanışmanın faydaları neler olabilir?

Sosyal bilgiler öğretmeninin sorduğu soruya hangi öğrencinin yanlış cevap verdiği söylebilir?

- A) Azra B) Ali
C) Can D) Ece

7.

Gazi Ortaokulunda öğrenim gören 6. sınıf öğrencileri kendi aralarında 6 Şubat 2023'te meydana gelen depremden etkilenen aileler yararına bir kermes düzenlemişlerdir. Kermesten elde ettikleri geliri de sivil toplum kuruluşları aracılığı ile depremezdelere ulaştırmışlardır.

Buna göre öğrenciler aşağıda logosu verilen sivil toplum kuruluşlarından öncelikle hangisi ile iş birliği yapmış olabilirler?

- A) B)
- C) D)

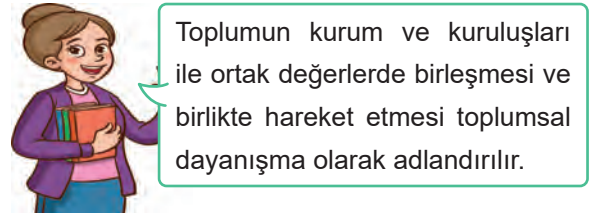
8.

İnsanların çeşitli konularda birbirlerine yardım etmesi ve ortak olarak işlerin üstesinden gelmesine "yardımlaşma" denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yardımlaşmaya örnektir?

- A) Alışveriş merkezine gidilerek kıyafet alınması
B) Katıldığı şiiir yarışmasında birinci olan öğrenciye para ödülü verilmesi
C) Yolda yürürken yere düşen yaşlı bir kadını çevredeki insanların görmezden gelmesi
D) Maddi zorluk çeken bir ailenin çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak için sınıfta para toplanması

9.

Öğretmenin yaptığı bu tanıma göre aşağıdakilerden hangisi toplumsal dayanışmaya örnek olarak gösterilemez?

- A) Kırsal kesimlerde uygulanan imece geleneğinin devam etmesi
B) Ramazan ayında oruç tutulması
C) Bayramlarda aile büyüklerinin ziyaret edilerek ellerinin öpülmesi
D) Cenaze evlerine yemek götürülmesi

10.

Osmanlı Devleti'nde Ramazan ayında hâli vakti yerinde olanlar hiç tanımadıkları semtlere gider, bakkala, içerisi sakın olduğu bir anda içeri girer ve "Zimem defteri" niz (Borçlu ile borcunun miktarı yazılı olan defter) var mı?" diye sorardı. Esnaf bu defteri çıkarınca, "Lütfen şu kadar sayfanın hesabını yapınız." derdi. Esnaf da bu sayfaların toplamını hesaplar, bu kişi de "Silin borçlarınızı, Allah kabul etsin" diyerek borcu öderdi. Böylelikle borcu ödenen, borcunu ödeyenin kim olduğunu; borcu sildiren ise kimi borçtan kurtardığını bilmezdi.

Bu uygulama Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisinin geliştiğini gösterir?

- A) Yardımlaşma ve dayanışmanın
B) Bilimsel çalışmaların
C) Sanat faaliyetlerinin
D) Siyasi ilişkilerin

11.

Osmanlı Devleti'nde insan merkezli mahalle anlayışını en güzel şekilde yansıtan sadaka taşının üzerinde metal paranın atılabileceği bir kovuk bulunur. Eskiden varlıklı kişiler, ihtiyaç sahiplerine destek olmak amacıyla bu kovuğa para bırakırlardı. Ekonomik durumu iyi olmayan kişiler de buradan ihtiyacı kadar para alır ve parayı aldıktan sonra dua ederdi. Sadakayı alanın da verenin de görülmemesi için تنها yerlere konulan sadaka taşına, o dönemlerde "asalet" ve "merhamet" in simgesi olarak bakılırdı.

Osmanlı Devleti'ndeki bu uygulama ile ilgili,

- I. Yardımlaşma ve dayanışma duygusunu geliştirmiştir.
- II. Toplumsal bağların güçlenmesinde etkili olmuştur.
- III. İnsanlar arasında barış ve huzur ortamını zedelemiştir.
- IV. İhtiyaç sahiplerinin sıkıntılarını gidermeyi hedeflemiştir.

yargılarından hangisi ya da hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I, II ve IV C) II, III ve IV D) I, II, III ve IV

12.

Ordumuzun ihtiyaçlarını karşılamak için Başkomutan Mustafa Kemal Paşa tarafından yayımlanan Tekalif-i Millîye Emirleri, Millî Mücadele'nin dönüm noktalarından biridir. Bu emirlerle ordumuzun silah, cephane, yiyecek, içecek, kıyafet ve ulaşım aracı gibi ihtiyaçları karşılanmak istendi. Türk milleti de tüm yokluklara rağmen vatanın düşmandan kurtarılması için elinde avucunda ne varsa ordusuna vererek ordusunun yanında yer aldı.

Bu görsel ve bilgiye göre Türk milletinin,

- I. Akılcılık ve bilimsellik
- II. Fedakârlık ve kararlılık
- III. Yardımlaşma ve dayanışma
- IV. Toplumsal birlik ve beraberlik

anlayışlarından hangileri ile hareket ettiği söylenebilir?

- A) I ve II B) III ve IV C) II, III ve IV D) I, II, III ve IV

13.

Ülkemizde birçok belediyenin giysi kumbarası uygulaması bulunmaktadır. İnsanlar kullanmadıkları kıyafet, ayakkabı ve tekstil ürünlerini giysi kumbaralarına bırakmaktadır. Belediye çalışanları belirli aralıklarla kumbaralarda biriken ürünleri alarak ayrıştırma merkezine götürmektedir. Burada kullanılabilir olan ürünler, gerekli temizlikleri yapılarak ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmaktadır.

Bu uygulama ülkemizde,

- I. Giysi ihtiyacının artması
- II. İhtiyaç sahiplerinin gözetilmesi
- III. Toplumsal dayanışmanın güçlenmesi

durumlarından hangisinin yaşanmasına katkıda bulunur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

14.

Depremzede kadınlar bayram için imece ile yufka ekmek pişirdi
6 Şubat 2023'te meydana gelen Kahramanmaraş merkezli deprem sonrası normalleşme sürecinin devam ettiği Hatay'da, vatandaşları Kurban Bayramı telaşı sardı. Payas ilçesinde kadınlar, bölge halkının vazgeçilmezi olan yufka ekmek için kolları sıvadı. Hava sıcaklığının akşam saatlerinde düşmesini fırsat bilen kadınlar, hamurları hazırlayarak imece usulü bayramlık yufkaları pişirdi.

Genel ağı haberi

Buna göre imece usulü ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toplumsal birlikteliğin oluşmasına katkı sağlar.
B) Yardımlaşma ve dayanışma anlayışını destekler.
C) Halkın kaynaşmasına olanak sunar.
D) Halkın maddi kazanç elde etmesine fırsat verir.

15.

Toplumsal yardımlaşma ve dayanışmaya vakıf ve dernekler haricinde hayatınızdan örnekler verebilir misiniz?

Cenazesi olan komşuya taziye ziyaretinde bulunulması

Katıldığı yarışmada birinci olan kişiye ödül verilmesi

Yeni evlenen çiftlerin düğününe katılarak hediye verilmesi

Komşuların bir araya gelerek kışlık salça kaynatması

Sosyal bilgiler öğretmenin sorduğu soruya hangi öğrenci yanlış cevap vermiştir?

- A) Ada B) Can C) Emre D) Sıla

1.

Okulumuzda yer alan kulüplerden biri de halk oyunları kulübüdür. Ben de bu kulübün üyesiyim. Kulüpte yer alan tüm üyeler üstlerine düşen görevleri yerine getiriyorlar.

Bu konuşmasında Buğra,

- I. Rol
- II. Grup
- III. Hak
- IV. Sorumluluk

kavramlarından hangilerine örnek vermiştir?

- A) I, II ve III
- B) I, II ve IV
- C) II, III ve IV
- D) I, III ve IV

2. **Serpil** : Dâhil olduğumuz gruplarda üstlendiğimiz rollerin gereklerini yerine getirmek bize bazı faydalar sağlar.

Kerem : Ne gibi fayda sağlar?

Serpil :

Konuşmada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin yazılması uygun değildir?

- A) Mutlu ve huzurlu bireyler olmamızı sağlar.
- B) Kişisel çıkarlarımızı ön plana almamızı sağlar.
- C) Sosyal hayata katılmamıza katkıda bulunur.
- D) Toplumla uyum sağlamamızı kolaylaştırır.

3. Atatürk Ortaokulu 5-E sınıfında okuyan Eymen kendisi ile ilgili şu bilgileri vermiştir:

“10 yaşındayım. Annem, babam, ablam ve babaannem ile birlikte yaşıyoruz. Okula servisle gidip geliyorum. Müzik dinlemeyi ve dans etmeyi çok seviyorum. Bu nedenle okulumuzun müzik kulübüne katıldım.”

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi Eymen’in üstlendiği roller arasında yer almaz?

- A) Sporcu
- B) Evlat
- C) Kardeş
- D) Üye

4.

Azra

Okulumuzun basketbol takımının bir oyuncusuyum. Arkadaşlarımla antrenmanlara düzenli olarak katılıyorum. Oyun sırasında rakip üzerine yapılacak atakları organize ederim. Okul takımının başarısı için çaba gösteririm.

Buna göre Azra ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Derslerinde başarılı bir öğrencidir.
- B) Takım arkadaşlarıyla iş birliği yapmaktan kaçınmaktadır.
- C) Sorumluluk bilinciyle hareket etmektedir.
- D) Başkalarının haklarını göz ardı etmektedir.

5.

Türk kültüründe insanlar birbirleriyle selamlaşırken el sıkırlar, sarılırlar, başlarını hafifçe öne eğerler ve büyüklerin ellerini öperler.

Japon kültüründe insanlar başlarını hafifçe öne eğerek birbirleriyle selamlaşmaktadır.

Bu iki çocuğun konuşmalarına göre aşağıdaki yargılardan hangisi söylenebilir?

- A) Türk kültürü, Japon kültürünü etkilemiştir.
- B) Farklı ülkelerdeki insanların tüm selamlaşma biçimleri aynıdır.
- C) Dünyanın her yerinde insanlar aynı selamlaşma yöntemini kullanmaktadır.
- D) Çeşitli ülkelerin kültürel özelliklerinde benzerlikler ve farklılıklar görülmektedir.

6. Elvin, “yavru vatan” olarak nitelendirilen Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin (KKTC) kültürel özelliklerini merak etmiş ve babasından KKTC ile ilgili bilgi vermesini istemiştir. Babası da KKTC ile ilgili çeşitli fotoğraflar bularak Elvin’e göstermiş, Türkiye ile KKTC’nin benzer kültürel özelliklere sahip olduğunu belirtmiştir.

Aşağıdakilerden hangisinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye’nin kültürel özelliklerinin benzer olduğuna kanıt oluşturmaz?

- A) Cepken adlı giysi
- B) El öpme
- C) Toprak testi
- D) Hellim peyniri

7. Tarih boyunca Türk toplumunda görülen uygulamalardan bazıları şunlardır:

- Komşuların birbirlerine yemek vermesi
- Aşure gününde aşurelerin dağıtılması
- Cenaze evlerine yemek götürülmesi
- İmece faaliyetleri
- Düğünlerde hediye verilmesi

Buna göre Türk toplumu ile ilgili olarak,

- I. Sosyal bağlar güçlüdür.
II. Toplumsal sınıf farkları vardır.
III. Ötekileştirme anlayışı yaygındır.
IV. Birlik ve beraberlik kültürü gelişmiştir.
- yargılarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) III ve IV

8. Her milletin bir dili, gelenekleri ve görenekleri, millî kıyafetleri, bayramları, inançları, ahlaki değerleri ve sanat anlayışı bulunmaktadır. Kökleri tarihin derinliklerine uzanan Türk milleti zengin bir kültüre sahiptir.

Bu bilgiden hareketle,

- I. Kukeri giysisi
II. Aşure tatlısı
III. Nevruz Bayramı
IV. Maslenitsa Bayramı

öğelerinden hangilerinin Türk kültürüne ait olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) III ve IV

9. Millî Mücadele Dönemi’nde Türk milleti, tüm ferdiyle ordusunun yanında yer almış, cepheye mermi taşımış ve Türk ordusunun yurdu düşmandan temizlemesine destek olmuştur.

Bu bilgiye göre Türk milleti ile ilgili,

- I. Vatansever ve fedakâr olduğu
II. Yardımlaşma ve dayanışma anlayışı ile hareket ettiği
III. Askerî mücadeleden kaçındığı

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

10. Türk Kızılay, savaş alanında yaralanan ya da hastalanan askerlere hiçbir ayırım gözetmeksizin yardım etmek amacıyla 1868 yılında Hilal-i Ahmer adıyla kurulmuştur. Kuruluşa “Kızılay” adını Mustafa Kemal Atatürk vermiştir. Afetlerde ve olağan dönemlerde korumasız ve ihtiyaç sahiplerine yardım sağlamak, toplumda yardımlaşmayı geliştirmek ve kan ihtiyacını karşılamak amacıyla hizmet vermektedir.

Bu bilgi Türk Kızılay ile ilgili aşağıdaki sorulardan hangisine cevap oluşturur?

- A) Hangi gayeler ile faaliyet yürütmektedir?
B) Hangi devletler ile iş birliği yapmaktadır?
C) Hangi ülkelerde hizmet vermiştir?
D) Kim tarafından kurulmuştur?

11. Aşağıda Kayra'nın yer aldığı gruplar ve bu gruplarda sahip olduğu roller verilmiştir.

Aile - Evlat

Okul - Öğrenci

Okul - Arkadaş

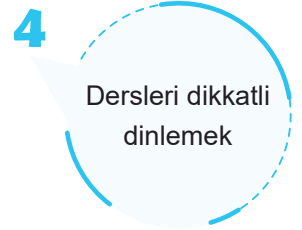
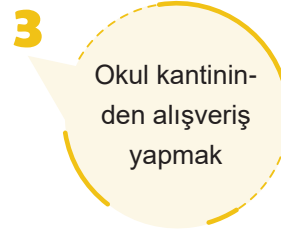
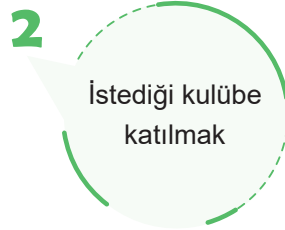
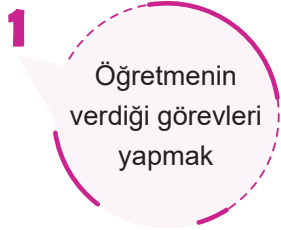
Verilen bilgi ve görsellere göre Kayra ile ilgili,

- I. Aynı grupta farklı roller üstlenmektedir.
- II. Bulunduğu gruplara göre rolleri değişmektedir.
- III. Okuldaki rollerini ailedeki rollerinden önce edinmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

12. Aşağıda Gazi Ortaokulu 5-A sınıfında öğrenim gören Furkan'ın okulda sahip olduğu bazı hakları ile yerine getirmesi gereken bazı sorumlulukları verilmiştir.

Verilenlerden hangileri Furkan'ın okuldaki sorumlulukları arasında yer alır?

- A) 1 ve 2 B) 1 ve 4 C) 2 ve 3 D) 3 ve 4

13.

.....			
Sorunlara daha kolay çözümler bulunur.	Kardeşlik, birlik, beraberlik gibi duygular pekişir.	Toplumsal barışa katkı sağlar.	Yardımsöver bireyler yetişir.

Verilen tabloda “.....” ile boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Grup Çalışmasının Özellikleri
- B) Bilimsel Çalışmaların Faydaları
- C) Yardım Kuruluşlarının Özellikleri
- D) Yardımlaşma ve Dayanışmanın Yararları

14. Aşağıdaki görselde kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya etkisi ile ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

Buna göre kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya olumlu etkileri ile ilgili çalışma hazırlayan bir öğrencinin ödevinde kaç numaralı bilgilere kesinlikle yer vermesi gerekir?

- A) 1, 2, 4 ve 6 B) 2, 3, 5 ve 7 C) 2, 4, 5 ve 7 D) 3, 4, 5 ve 6

15.

Görsele göre Türk Kızılay ile ilgili,

- I. Giderlerini bağış yoluyla karşıladığı
II. Yardımlaşma duygusu ile hareket ettiği
III. Uluslararası alanda çalışmalar yürüttüğü
IV. Doğa kaynaklı afetlerde ihtiyaç sahiplerine destek olduğu
- yargılarından hangileri söylenebilir?**

- A) I ve III B) I, II ve IV C) II, III ve IV D) I, II, III ve IV